

⁷De én az Urat várom, szabadító Istenemben reménykedem: meg is fog hallgatni Istenem! ⁸Ne örülj bajomnak, ellenségem, mert ha elestem is, fölkelek, ha sötétségben lakom is, az ÚR az én világosságom. ⁹Viselnem kell az ÚR haragját, mert vétkeztem ellene. De majd ő intézi peremet, és igazságot szolgáltat nekem. Kivisz a világosságra, és gyönyörködöm igazságában.

Krisztus ünneplő gyülekezete!

Több forrás szerint is Einsteintől származik az a mondat, hogy „Csak egy örültnek van szüksége a rendre, egy zseni uralja a káoszt.”.

Nem mondom, hogy nem lehet megtalálni ennek a mondatnak az igazságtartalmát, jó értelmezését, de az biztos, hogy sokakkal együtt, kamasz koromban előszeretettel használtam ezt a mondatot inkább csak takarózásul, ha a dolgaimról, szobámról, vagy az időbeosztásomról volt szó. Azonban, főleg mióta gyermekeim vannak, meglehetősen nagyot változott a rendhez, rendezettséghez való hozzáállásom. Mióta megtapasztaltam, mennyire elengedhetetlen része a jól működő mindennapoknak a tervezettség, a mindenki számára való jól átláthatóság, a jó rendszer, a rend, már egészen másként fogalmaznám meg ezt a gondolatot. Talán valahogy így: Egy zseni úgy uralja a káoszt, hogy mindenki számára jól átlátható és érthető rendet alkot belőle. Röviden: rendszerezi, a helyére teszi, helyre állítja a káoszt. Gyermekeim számára is gyakran hangsúlyozom, hogy a helyükre kell tenni a játékaikat, nem az én kedvemért, hanem azért, mert, ha ismét kezükbe akarják venni, akkor tudniuk kell, hogy mit hol keressenek, különben el fogják veszíteni és bizony sírás lesz a vége...

Úgy tűnik, hogy Mikeás prófétával is rokonlelkek vagyunk ebben a gondolatban. Ugyanis a próféta könyve, üzenete, alapvetően éppen e gondolat körül forog: *helyreállítás*. Mikeás, korának prófétáival összhangban, épp arról beszél, hogy a nép elvesztett valamit, mivel rendtelenség, káosz lett az életükben. Káosz – elvesztett dolgok – sírás.

Tapasztalja Mikeás is, hogy ezek miként következnek be a nép életében is egymásból következően. Mert mi is történik éppen Izrael életében?

Időben még a babiloni fogság előtt járunk, de Assíria terjeszkedése már megindult, az északi országrész már meg is tapasztalhatta azt. Mikeás látja, hogy a nép életében káosz uralkodik. Első sorban viszont nem azért, mert félnek az idegen hatalomtól, hanem mert összezavarták magukat, rendtelenséget teremtettek. Kiforgatták Isten törvényeit, félremagyarázták az intéseket, sőt az istentiszteletüket is, és más kultúrák, vallások fényesnek, értékesnek vélt bővlíjait próbálták beépíteni saját hitükbe. Elég nagy a kavalkád, a káosz. A következmény pedig nem marad el, elveszítenek ők is valamit. Elveszítik az Úrral, a velük szövetséget kötő Istennel a kapcsolatot.

Igen, hiszen nem az ítélet, a büntetés az alapvető következmény, hanem, hogy kialakul a helyzet, ami felé ők maguk indultak el és haladtak felé töretlenül.

Gyermekkoromban egy kirándulás során pár diáktársammal a pihenő alatt leugráltunk egy bő két méter magas szikláról. Egy társunk ránk is szólt, hogy ne csináljuk, mert meg fog büntetni a tanárnőnk. Mi persze nem foglalkoztunk vele, majd jött is a baj. Kifordult a bokám az egyik ugrás következtében. Nagyon belém égett a társam ezután következő szemrehányása, „Na tessék, itt a büntetés.”. Gyakran fogjuk fel mi is így a tetteinket és azok következményeit. Eltávolítjuk magunktól a várható bajt, mintha nem tudnánk, hogy miből mi következik. Mert a szikláról való ugrálást nem a tanárnőm, vagy Isten büntette meg a fájdalommal. Nem ők döntöttek úgy, hogy szenvedés jár azért, amit teszek. Én döntöttem úgy, hogy figyelmen kívül hagyom a fájdalom, a baj lehetőségét. Szeretjük ezt elfelejteni a mindennapjainkban is. Pedig mikor gyűlölködsz, irigykedsz, szóval, vagy tettel ártasz másoknak, vagy egyszerűen csak vállat vonsz a másik szenvedése felett, akkor te hozol egy döntést, te engedsz a csábításnak, és ezzel te vállalod a fájdalmat, ami következményként érkezik, illetve, annak a fájdalomnak az elhordozását is, ami a másiknak okozott törésből származik.

A nép, főleg a vezetők: a gazdagok, a bírák, a papok, egyre több fájdalmat okoznak másoknak, de önmaguknak is Mikeás korára. És eljön a legfájdalmasabb következmény is, már nincs élő, őszinte kapcsolatuk az Úrral.

Mikeás prófétát gyakran nevezik az *ítélet prófétájának* is, mivel könyvében több ítélethirdetés is található, azaz prófétaként előre beszél a fogságról, sőt a templom pusztulásáról is. Olyan dolgokat állít ezekkel, melyek az akkori vezetés politikája és a korabeli papság istenértelmezésével nem férhettek össze. Az Úr nem hagyná veszni, az Ő templomát, az Ő városát, az Ő népét, az Ő szövetségeseit – mondták a vezetők. Isten ellen akarták felhasználni a szövetséget, mondván, hogy ha hagyja, hogy az Ő népét

legyőzzék, elpusztítsák, ráadásul a templomot is lerombolják, akkor Őt győzik le. Akkor a mindenható Isten, mégsem mindenható, hiszen legyőzhető egy másik vallás követői által. Igen, ezekkel nyugtatták magukat, és ezzel próbálták sakkban tartani a teremtő Istent is.

Ugyan Mikeást, mint mondtam, valóban szokták az ítélet prófétájaként emlegetni, de ez csak könyve értelmezésén alapszik. A próféták többnyire igen beszédes nevekkel rendelkeznek, melyek elég jól kapcsolódnak prófétai üzenetükhöz is. Mikeás nevének jelentése: *kicsoda hasonló Jahvéhoz?*. Találó utalás, hiszen Istennel, az Ő mindenhatóságával, az Ő szeretetével, az Ő atyai, kegyelmes akaratával közel sem vagyunk egy szinten. Nem vagyunk partiban Vele, ahogy mondani szokták, vagy biblikusabban kifejezve, nem tudunk megállni előtte, vagy Vele szemben. Mikeás éppen ezért hirdeti rendületlenül az ítélet szavait könyve legnagyobb részében. Mert látja, hogy mit jelent a következmények sora, de arról is tanúságot kap, hogy milyen a mi ítélő Bírónk. Tudja, hogy Isten igazsága, az Ő ítélete, senkiéhez sem hasonlítható.

Einstein saját rendetlenségét, káoszos rendszerét, a következővel védte egy alkalommal: *„Ha az asztalon lévő káosz a fejből lévő káoszra utal, akkor mit jelent az üres asztal?”. Helyezzük most ezt a gondolatot át a szívre, a hitre. Ha a hitedben lévő káosz az életedet jellemzi, akkor mit jelent, ha üresnek látod a hitedet, a Teremtőddel való kapcsolatodat?*

Azt a helyzetet jelenti, amit Mikeás is lát maga körül. Hamis beszédet; vég nélküli, értelmetlen célok hajszolását, mint a hatalom és a gazdagság; békétlenséget; testi és lelki éhezést. Sötétségben járást és azt, hogy egyre közelebb és közelebb a tehetetlen, összetört sírás pillanata. És valóban, ez közeledett is egy birodalom képében, amivel szemben eltörpült az addig hajszolt hatalmuk, amivel szemben semmit sem ért az összeharácsolt vagyunk, amivel szemben többé látszólag sem voltak elegendők a hamis szavak és halott szertartások. Közel volt már a pillanat, mikor szembe kellett nézni azzal a ténnyel, hogy nem Isten az, aki most elfordul tőlük, hanem ők azok, akik már régen úgy döntöttek, hogy elhagyják az Úrral való közös utat. Saját utak, saját értelmezések, az emberi akarat és bölcselkedés diadala – és, ahogy elhitték, hogy ezek valóban elegendők, ezekre valóban lehet építeni az életüket, úgy nem is kellett sok, hogy ott álljanak a sötétben és megdöbbenve tapasztalják meg, hogy fogalmuk sincs, hogy miként lehet kiút ebből a káoszból. Nem ismerős ez a pillanat? Mikor már csak azt a kérdést tudod feltenni, hogy *„hogyan jutottunk idáig?”*. Levegőért kapkodsz, de csak a nagyhangú, biztos megoldást ígérő és mindent helyesebben értelmező ideológiák dübörögnek körülötted. De nincsenek valós, örök érvényű válaszok, csak máz tartalom nélkül.

Ilyen helyzetben lépett fel Luther Márton, ilyen helyzetben szólal meg Mikeás és így kell nekünk is megállnunk ma. Nekünk is, ahogyan a prófétának, fel kell vállalnunk azt a reformátori szót, hogy „DE”. Így hangzott alapigénk: *„⁷De én az Urat várom, szabadító Istenemben reménykedem: meg is fog hallgatni Istenem! ⁸Ne örülj bajomnak, ellenségem, mert ha elestem is, fölkelek, ha sötétségben lakom is, az ÚR az én világosságom. ⁹Viselnem kell az ÚR haragját, mert vétkeztem ellene. De majd ő intézi peremet, és igazságot szolgáltat nekem. Kivisz a világosságra, és gyönyörködöm igazságában.”*

DE! Vállalnod kell ezt a szót, ezt a szembe helyezkedést, akár barátokkal, családdal, hatalmasokkal, sőt még a nagy többséggel szemben is. Nem egy új gondolat, eszme, vagy saját tudásod magabiztosságával. Nem egyszerűen hátratekintve és a régiek bölcsességére hivatkozva. Nem is oldalra nézve azt mondani, hogy *„látod ma már ez így megy”*. Sőt nem is előre meredni és homályos terveket szövögetni egy elképzelt, szép, új világról.

Reformáció kell! Egy Istenre figyelő DE. Egy nem önmagadra, hátrafelé, oldalra, vagy előre, hanem felfelé figyelő DE. Luther tételei, a reformáció tanítása, sőt Mikeás próféta szavai, nem a wittenbergi vártemplom kapujára, nem egyetlen problémára akarják odaszögezni a tekinteted, hanem a Világ Világosságára. Mert, ahogy száz, vagy ezer évvel ezelőtt, nem emberi akarat, vagy tudás szerint indulhatott reformáció, úgy ma sem így történhet visszaállítás, helyreállítás.

„De én az Urat várom, szabadító Istenemben reménykedem: meg is fog hallgatni Istenem!” Mikeás sem vallási, vagy politikai átalakulásban látja a jó utat, hanem a szabadító Istenben való reménységben. Mert a sötétségből, a káoszból egyedül nem jutsz ki. Sőt hiába áll melletted a hangos többség, akkor sem fogtok kijutni. Csak az Úrra szögeztet tekintettel. Mikeáséknak még csak az ígérlet, az ószövetség, nekünk már a Krisztusban megtapasztalt kegyelem adja reménységünket. Nem emberi számítás, tervezgetés, vagy receptszerűen végrehajtható cselekedetek, hanem a mi Bírónk igazságába vetett reménység. Csokonai Vitéz Mihály írja ezt versében: *„Földiekkel játszó égi tünemény, istenségnek látszó csalfa, vak remény! Kit teremt magának a boldogtalan, s mint védangyalának bókolt untalan.”*

Valóban sokan értenek ma is valami hasonlót a remény alatt. Egy elcsukló hangú biztatást: „*Minden rendben lesz!*”. Egy fájdalmat eltávolító búcsúszt: „*Találkozunk még!*”. Egy felelősséget eltávolító sóhajt: „*Majd csak lesz valahogy*”. De nem, számunkra, keresztények számára, nem ilyen a reménység. Nem emberi kreálmány, nem a boldogtalan teremti önmagának.

Ahogy Mikeás látja azt, hogy a nép már bűneinek következményétől szenved és, hogy mi vár rájuk, úgy azt is érti és hirdeti, hogy az ő Uruk, a mi Urunk szabadító Isten és nem a pusztulás az ítélete, hanem a helyreállítás. Nekünk ezért van reménységünk.

Mert, amikor odaállsz a te Teremtőd elé, bűneiddel, sérelmeiddel, félelmeiddel, fájdalmaiddal, minden fogyatkozásoddal, akkor tudhatod, hogy Ő nem egyszerűen elítélő Isten, hanem reménységed és szabadítód. Ahogy Mikeás mondja: „*De majd ő intézi peremet, és igazságot szolgáltat nekem. Kivisz a világosságra, és gyönyörködöm igazságában.*”. Igen, gyönyörködöm az Ő igazságában, mert nincs hasonló Istenhez. Mert az Ő igazsága a Krisztusban kapott kegyelem.

Élő reménység, mert amikor a te életed, sőt a világ káoszban van, akkor Jézus magára veszi a káosz minden terhét és fájdalmát és nem csak érted, hanem helyetted hordozza el azt, hogy helyreálljon, a rendelt helyére kerüljön az, ami elveszett.

„*Hozzád fordulok mégis: nincs más reménységem. Szent Fiadért, az Úr Jézus Krisztusért kérlek:*” – így imádkozunk gyónóimádságunkban, mert valóban Ő a mi reménységünk. Ő az, mert „*Kivisz a világosságra, és gyönyörködöm igazságában.*”. Ne aggódj, ne te akarj kiutat építeni és ne rettegj az Úr előtt, hanem hagyd, hogy Ő vezessen ki a világosságra és gyönyörködj az Ő igazságában! Ámen!